

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
Mevrouw M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ 's-Gravenhage

Rotterdam, 21 december 2012

Onderwerp: advies ontwikkelingsrichtingen voor volwasseneneducatie (VE)

Geachte mevrouw Bussemaker,

Hartelijk dank voor uw verzoek om advies uit te brengen op het rapport van mevrouw dr. R. van Schoonhoven *'Educatie op een kruispunt, ontwikkelingsrichtingen voor volwasseneneducatie.'* Dit advies sluit aan op onze brief van 12 november, die wij schreven naar aanleiding van onze landelijke bijeenkomsten in samenwerking met het Steunpunt VE over de volwasseneneducatie in 2013. Naar aanleiding van het rapport van Van Schoonhoven heeft het bestuur van de Landelijke Vereniging Onderwijsadviseurs (LVO) de leden van onze verenigingen om hun mening gevraagd. Vanwege de korte termijn hebben een tiental leden, van grotere en kleinere gemeenten een reactie kunnen geven.

Het rapport Van Schoonhoven noemt vier scenario's. Op basis van de scenario's vermelden wij onze reactie.

Scenario 1, waarbij de huidige situatie gecontinueerd wordt, kan op draagvlak rekenen. In dit scenario behouden de gemeenten het budget educatie. Het is namelijk één van de weinige rijksbudgetten die gemeenten nog tot hun beschikking hebben om het beleid ter vermindering van (taal) en andere onderwijsachterstanden bij volwassenen van lokale kleur te voorzien. Het nadeel van de relatief hoge transactiekosten herkennen wij. Onderzocht dient te worden hoe deze transactiekosten teruggedrongen kunnen worden. Dat kan bijvoorbeeld door gemeenten en ROC's de zekerheid te geven over de hoogte van het educatiebudget voor de komende drie kalenderjaren. Gemeenten kunnen vervolgens raamovereenkomsten met ROC's afsluiten over het lokale educatieaanbod. Tussentijds kunnen gemeenten en ROC's wijzigingen aanbrengen in het aanbod, maar het is niet meer noodzakelijk om jaarlijks een productovereenkomst tussen de partijen af te sluiten. Vervolgens kan het Rijk aan het einde van de drie kalenderjaren om een verantwoording aan de gemeenten vragen in plaats van jaarlijks.

Scenario 2, dat wil zeggen terugleg van gelden naar het Rijk. Dit scenario sluit aan bij ons advies van 12 november, waarin is voorgesteld het budget VE rechtstreeks – op basis van de verdeling van eerdere jaren – aan de ROC's beschikbaar te stellen, met trekkingsrechten aan de gemeenten. Op die manier is het betrekkelijk eenvoudig het budget VE aan te wenden voor die doelgroepen binnen het gemeentelijk domein, die extra ondersteuning behoeven om meer toegerust te kunnen deelnemen aan de samenleving. Nu het rijk via een wijziging van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs bepaalt welke lesprogramma's met welke kwalificaties bekostigd kunnen worden, alsmede de groepsgrootte maximaliseert, ligt het voor de hand dat het rijk ook de controle daarop direct met de ROC's afhandelt. Indien gemeenten (bijvoorbeeld via een productovereenkomst) kunnen bepalen wie en in welke mate van welke lesprogramma's gebruik kan maken, is het gemeentelijke belang gezekerd. Dan hoeft volgens een deel van onze leden de gemeentelijke financiën (met alle controles daaroverheen) hiermee niet belast te worden.

Scenario 3, aanbesteding door gemeenten. Drie van de vier grote steden zijn lid van de LVO. De G4 heeft richting de VNG aangegeven dat zij voorstander zijn van aanbesteding van het educatiebudget. Aanbesteding biedt de vier grote steden meer mogelijkheden om adequaat om te gaan met de opgave om de taal- en onderwijsachterstanden terug te dringen. Randvoorwaarde is dat er lering wordt getrokken uit de lessen van de marktwerking in de inburgering. ROC's dienen voldoende tijd te krijgen om zich aan te passen aan de nieuwe situatie. Daarbij dienen de ROC's een gelijke uitgangspositie te hebben ten opzichte van particuliere taalaanbieders. Andere gemeenten geven aan minder of geen behoefte te hebben aan aanbesteding. Het educatiebudget is te klein om aan te besteden. Bovendien bestaat de kans dat ROC's bij invoering van marktwerking stoppen met educatieactiviteiten, dat in sommige regio's of gemeenten kan leiden tot vershraling of ontbreken van educatieaanbod.

Scenario 4, aanbesteding door het Rijk, heeft bij onze leden geen draagvlak. Gemeenten willen zelf invulling geven aan het lokale educatiebeleid en direct of indirect over het budget kunnen beschikken. Centrale aanbesteding staat deze doelstelling in de weg.

Het bestuur van de LVO wenst u succes bij het maken van keuzes met betrekking tot de toekomst van de educatie. Uiteraard zijn wij bereid om deze brief mondeling nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Gert Plomp
Voorzitter Landelijke Vereniging Onderwijsadviseurs